

ŽENSKÁ PRÁVA v historii a dnes

ŽENSKÁ PRÁVA

HISTORIE LP

14-18 let

Občanská výchova, ZSV

Dějepis

10 - 30 osob

Časová dotace:

2 x 45 minut

Cíl aktivity:

Připomenutí významných žen české historie, téma práv žen, kontext historie a dnešní doby

Pomůcky a příprava:

Pracovní listy, Všeobecná deklarace lidských práv, čisté papíry, ev. obálky a nůžky

Klíčové kompetence:

K učení, k řešení problémů, komunikativní, občanská, sociální a personální

SHRNUTÍ AKTIVITY:

Cílem aktivity je, aby se žáci i žákyně dozvěděli informace o vybraných významných ženách české historie a zároveň o jejich nutném boji o lidská práva, který v různých částech světa zažíváme dodnes. Aktivity propojují historické informace s aktuálním děním, čímž se snaží prohloubit občanskou odpovědnost k boji za lidská práva s důrazem na práva žen.

- Žák/ žákyně analyzuje indicie obsahující informace o některé významné ženě českých dějin (Eliška Krásnohorská, Františka Plamínková, Milada Horáková).
- Žák/ žákyně aplikuje získané informace o ženských právech při vyznačování porušování práv ve Všeobecné deklaraci lidských práv.
- Žák/ žákyně dokáže z přiřazených indicií vyhodnotit, která lidská práva jsou porušována, je schopen/ schopna svůj úsudek obhájit.
- Žák/ žákyně aplikuje získané informace a tvoří vlastní dopis jménem vybrané české hrdinky, ve kterém shrnuje všechny získané informace.

PRŮBĚH AKTIVITY:

Úvod hodiny: MYŠLENKOVÁ MAPA

Učitel/ka vyzve žáky/ně, aby na tabuli napsali jakékoliv lidské právo, které je napadá. Myšlenková mapa se bude na konci výukového bloku doplňovat.

1. ČÁST HODINY:

Učitel/ka rozdělí třídu do 3 skupin (ideálně po čtyřech až pěti). Každá skupina dostane obálku s indiciemi, které obsahují:

1. Dopis od nějaké významné ženy českých dějin
2. Text s krátkým historickým kontextem
3. Odkaz, který zůstal po vybrané ženě
4. Úryvek z literární práce dané ženy
5. Obrázek/fotografii ženy s doplňujícími otázkami

Úkolem skupiny je projít si důkladně všechny indicie, odpovědět na doplňující otázky a uhodnout o jakou ženu, hrdinku českých dějin, se jedná. Předpokládá se, že žáci/žákyně vyšších ročníků středních škol jména budou znát. Pokud ne, lze jim dát dopředu nabídku jmen nebo je nechat po prostudování indicií vyhledávat na internetu.

Indicie odkazují na tři ženy a tři oblasti práv podle jejich hlavního působení.

- Eliška Krásnohorská – porušování ženských práv v oblasti vzdělávání
- Františka Plamínková – porušování ženských práv ve věci volebního práva
- Milada Horáková – porušování lidských práv, angažovanost v politice a neoprávněné věznění.

(Práce s pracovním listem *Ženská práva*)

2. ČÁST HODINY:

V momentě, kdy skupiny prostudují indicie a odhalí jméno vybrané ženy, dostanou další obálku (nebo pracovní list), která obsahuje qr kód s článkem, Všeobecnou deklaraci lidských práv a čistý papír.

Články obsahují současné světové problémy s tématem porušování ženských práv. Úkolem žáků/žákyně je si přečíst článek a ve Všeobecné deklaraci lidských práv vyznačit, která práva si myslí, že byla porušována. (Práce s pracovním listem *Aktuální porušování práv žen*)

3. ZÁVĚR AKTIVITY:

Po získání všech informací a zaznamenání odpovědí v deklaraci, čeká žáky/žákyně poslední reflektivní aktivita. Žáci/žákyně na prázdný papír z obálky napíší dopis ve jménu české významné ženy ženám z druhého úkolu. (Práce s pracovním listem *Aktuální porušování práv žen*)

REFLEXE:

Každá skupina na konci hodiny sdělí ostatním základní informace o své hrdince, aktuálním případě porušování práv a vyznačená práva z deklarace, která v jejich úkolu byla porušována. Vepíše je do myšlenkové mapy z úvodu hodiny anebo zakroužkují ta, která tam byla vepsána. Dopis mohou žáci/žákyně přečíst nebo si je vybere učitel/ka a vystaví ve třídě.

MOŽNÉ MODIFIKACE AKTIVITY:

Aktivita je ideálně koncipovaná pro menší počet žáků/žákyní na dvě vyučovací hodiny (ideální například do společenskovědních seminářů nebo seminářů moderních dějin). Aktivita jsou však vystavěny tak, aby se daly modifikovat pro celou třídu (až 30 osob) a jednu vyučovací hodinu.

- Pokud máme k dispozici 30 žáků/žákyní a jen jednu hodinu, může úprava spočívat v tom, že žáci/žákyně nebudou plnit druhou část hodiny (v takovémto případě lze pracovat i s mladšími žáky/žákyněmi).
- Proběhne myšlenková mapa a určování hrdinky na základě indicií. Následně žáci a žákyně dostanou deklaraci a budou v ní vyznačovat, jaká práva byla porušována v životě jejich hrdinky a jako reflexi napíše dopis jako odpověď původnímu dopisu. Indicie také nemusí být rozstříhané v obálce, ale skupina dostane indicie na pracovním listu, aby se zamezilo chaosu. V počtu 30 žáků/žákyní může stejný pracovní list vyplňovat několik skupin, případně dvojic. Reflektivní psaní dopisu zajistí, že závěr aktivity bude pro každou skupinu nebo dvojici speciální, přesto, že více skupin bude mít stejné indicie.

DALŠÍ POUŽITELNÉ ZDROJE:

V rámci navržené výukové jednotky se dá pracovat i s audiovizuálními zdroji, jako je například:

- podcast o Elišce Krásnohorské <https://zenymohou.cz/vystavy/kdo-byla-eliska-krasnohorska/>
- video paměti národa o omezování práv žen Talibánu <https://www.pametnaroda.cz/cs/nadri-fawad-1968?clipId=323364#recording>
- výukový pořad ČT Potížistky <https://www.ceskatelevize.cz/porady/15859651488-potizistky/> (Milada Horáková zmíněna ve 4. díle).

Dá se pracovat i s jinými ženami. Například kniha Hrdinky, příběhy významných českých žen (Fučíková, Tučková, 2020) je výborným zdrojem pro výběr žen podle potřeby nebo probíraných témat.

POZNÁMKY A VYSVĚTLIVKY K PRACOVNÍM LISTŮM :

- Pracovní list Ženská práva obsahuje podobu indicií, které se dají buď rozstříhat do obálky anebo používat jako hotový pracovní list. Správné odpovědi jsou součástí této metodiky.
- Fotografie, které jsou v souboru použity, jsou pouze ilustrační. Vyučující si může vybrat jakoukoliv jinou fotografii.
- Pracovní list s názvem Aktuální porušování práv žen obsahuje QR kód odkazující na článek a závěrečné úkoly. Ke splnění celého výukového bloku je nutné navíc vytisknout Všeobecnou deklaraci lidských práv (množství podle počtu skupin)-

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI PRACOVNÍHO LISTU: ŽENSKÁ PRÁVA

1. Hrdinka: Eliška Krásnohorská (1847–1926) – básnířka, překladatelka, bojovnice za vzdělání žen, zakladatelka dívčího gymnázia Minerva. (PL č. 1)
2. Hrdinka: Františka Plamínková (1875–1942) – učitelka, politička, senátorka, bojovnice za volební právo žen, oběť nacistické perzekuce. (PL č. 2)
3. Hrdinka: Milada Horáková (1901–1950) – právnička, politička, bojovnice za lidská a ženská práva, oběť komunistických procesů. (PL č. 3)

PL = Pracovní list